

Nerede bu dede?

Arda'nın derdi; günün birinde, hiç neden yokken, birden ortadan kaybolan dedesi. Roman, kaygılı uzun bir bekleyişi ve birbirinden renkli bir dizi sahne anlatıyor

SUZAN GERİDÖNMEZ

Dilimizin ustalarından, çok ödüllü yazar Necati Tosuner'in çocuklar için de yazdığını biliyor muydunuz? Geçmişte kaleme aldığı 'Dayım Balon Olmuş' ve 'Keleş Osman'dan sonra, yeni çocuk kitabı 'Arda'nın Derdi Ne?' geçen günlerde yayımlandı. Edebiyata yön veren, tanınmış yazarların çocukluk anılarından esinlenerek yazdıkları eserlere yabancı değiliz. Hangimiz Yaşar Kemal'in unutulmaz romanı 'İnce Memet'i ya da Maksim Gorki'nin 'Çocukluğum' adlı kitabını okumamıştır?

Ne ki, 'Arda'nın Derdi Ne?' anı kitap sınıfına girmiyor. Dede-torun ilişkisini temel alan roman yaşlanma, kuşaklararası iletişim, demans ya da Türkçe deyimiyle hunama gibi, hayattan alınmış temalara günümüz çocuğunun bakış açısından yaklaşıyor.

Evrensel, çağdaş, güncel... Romanın konusu bu üç sözcükle tanımlanabilirken, aynı sözcüklerle romanın kahramanları da anlatılabilir. Kentli, modern bir ailenin üyesi Arda, komşumuzun çocuğu kadar yakın ve canlı bir karakter. Günümüzdeki pek çok genç gibi o da arkadaşlarıyla bilgisayarda mesajlaşıyor, okula servisle gidiyor, kendi yaş grubuna özgü şakalar yapıyor.

Umut yaşamın kendisidir

Arda'nın derdine gelince: Arda'nın derdi; günün birinde, hiç neden yokken, birden ortadan kaybolan dedesi Eşref Bey. Dedenin ortadan yok olduğu gün başlayan, ertesi gün de biten roman, bu kısa zaman dilimine kaygılı uzun bir bekleyişin yanı sıra, birbirinden renkli bir dizi sahne sığdırıyor. Arda dedesini beklerken, onunla yaşadıklarını anımsıyor. Bu geri dönüşlerde, hem Eşref Bey'in ilginç kişiliği, hem de dede-torun ilişkisi çeşitli yönlerden aydınlatılıyor.

Yazar, hikâyeyi mutlu sonla bitirmek yerine, Arda'yla birlikte okuru da gerçeğin belirsizliğiyle yüzleştirmeyi tercih ediyor. Sevgiyle birbirine bağlı dayanışma içindeki bir ailenin, kabul edilmesi güç gerçekleri de göğüsleyebileceğinin ipuçlarını içeren roman, umudu birtakım rastlantılarda değil, insanın özünde arıyor.

Arda içinse umut yaşamın kendisidir. Her genç gibi onun da

bir sevdiği, kimi zaman şakalaştığı kimi zaman kavga ettiği okul arkadaşları vardır. Bir gün kız arkadaşının kıskançlığı karşısında bunalırken, başka bir gün ona aldığı gülü millete rezil olmadan nasıl taşıması gerektiğini kara kara düşünür. Zaten Arda'nın dedesiyle özel ilişkisinin gerisinde yatan da Eşref Bey'in ufak tefek çapkınlıkları ve biraz antika izlenimi veren alışkanlıklarında ifade bulan hayata bağlılığıdır. Kuşaklar arası iletişimi konu eden romanın başarısı, arka plandaki bu renkli tabloyu, kurguyu karmaşık hale getirmeden, gücünü sadeliğinden alan küçük dokunuşlarla verebilmesinde saklı.

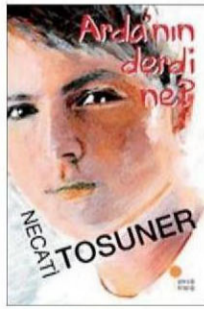
Az sözcük, çok şey

TDK Roman Ödülü (1978), Sait Faik Hikâye Armağanı (1999) ve Atilla İlhan Ödülü (2008) gibi daha birçok önemli ödüle değer görülen yazar Necati Tosuner, çocuklar için yazarken de edebi dilinden ödün vermiyor. Genç okurunu ciddiye alan usta yazar, yalın ve anlaşılır olmanın basit ve yüzeysel olmakla aynı anlama gelmediğini göstermek istercesine, noktasına virgülüne dek her cümlesini şiir gibi işliyor. 'Arda'nın Derdi Ne?' romanındaki diyaloglar, ifadeler, düşünceler kısa ama hayattan süzülmuş gibidir. Az sözcükle çok şeyi anlatmayı

başaran Tosuner'in dilinin ayırt edici özelliklerinden biri kendine özgü ritmidir. Onu şiire yaklaştıran, ağızla ifadeler kullanması değil, fazlalıklarından kurtulmuş dilin doğal melodisidir. Bu özellik, metnin çocuklarla kolayca buluşmasını sağladığı gibi, genç okurun damağında uzun süre gitmeyecek bir edebiyat tadı da bırakır.

Dünyanın her yerinde çocuklar sevdiikleri insanların yaşlanmaları,

değişmeleri, ölmeleriyle baş etmek zorunda kalıyor. Tosuner, çocuklar için kalem oynatan birçok yazarın uzak durmayı yeğlediği zor konulara, her yönüyle modern bir yaklaşımla eğilerek bir tür öncülük yapıyor. Çağdaş çocuk edebiyatımızın köşe taşlarından biri olmaya aday 'Arda'nın Derdi Ne?' romanı hiç ders vermeyen, didaktik yönü olmayan bir kitap. Buna rağmen (ya da belki de bu yüzden) gerçekle yüzleşmenin yükünü hafifletebilen, kuşaklararası iletişimi ve anlayışı güçlendiren ender çocuk romanlarından biri.

ARDA'NIN DERDİ NE?

Necati Tosuner
Günışığı Kitaplığı
2011
100 sayfa, 12 TL.